

Patricia de Martelaere

Littkens

ROMAN

MEULENHOF AMSTERDAM | KRITAK LEUVEN

I

Iva vroeg zich af of het waar was dat je op de trein alles veel langer kon zien als je tegen de richting in ging zitten. (Op het eerste gezicht leek het vanzelfsprekend. Je kon de dingen ongetwijfeld veel langer blijven zien nadat ze voorbij waren. Maar anderzijds kon je natuurlijk nooit zien wat nog moest komen, en zo leek het alsof je nooit ergens heen ging, maar altijd alleen maar terugkeerde.

Eva dacht terug aan de treinreizen die ze wekelijks met haar moeder maakte naar E., waar haar grootouders woonden. Het waren lange, droefgeestige reizen waarop haar moeder doorgaans zat te breien en Eva krampachtig door het ramm keek, vechtend tegen de tranen en de braakneigingen. Zolang ze zich kon herinneren had haar moeder de zitplaats tegen de rijrichting in altijd als de beste beschouwd en die dan ook steeds aan haar dochter toegewezen. Eva werd altijd ziek in trams, bussen en treinen. 'Ga dáár zitten,' zei haar moeder dan, 'daar kun je alles veel langer zien.' En Eva, die tegen de rijrichting in alleen maar nóg misselijker werd, keek dan met tranen in de ogen en met het braaksel in de keel naar de vele dingen die uiterst langzaam verdwenen.

Ook nu zat Eva tegen de rijrichting in te vechten tegen tranen en braakneigingen. Nochtans had ze nooit werkelijk geloofd dat dit de beste plaatsen waren. Op een keer, toen haar vader hen vergezelde en haar moeder, zittend naast Eva, eensklaps haar zakdoek tegen haar mond drukte, had ze haar vader horen zeggen: 'Je moet altijd

in de rijrichting kijken, Yvonne, anders word je ziek.' Maar voor Eva, die hoe dan ook ziek werd, deed het er niet zoveel toe. Op haar schoot lag, als steeds, het boek dat ze zich voornam onderweg te lezen en dat daar zou blijven liggen, op dezelfde bladzijde opengeslagen, tot ze moest uitstappen. Naast haar op de zitbank stonden de twee grote metalen koffers waar ze inderhaast al haar kleren in had gegoooid. Ze drukte haar rechterwang tegen het groezelige, vaalbruine gordijnje dat achter een ijzeren haak bijeen was gefronst en probeerde niet te denken aan de geuren van stof, nicotine en braaksel die eruit opstegen. Buiten flitsten de weiden en landerijen in de uithoek van haar oog voorbij om dan, in de verten waaruit ze kwam, verdwaasd te blijven liggen. De koeien, gewend aan het treinverkeer, graasden op nauwelijks een paar meter van het spoor gewoon verder en keken alleen maar traag kauwend op. Voor de overweg, waar de trein vertraagde, stonden automobilisten, fietsers en voetgangers ongeduldig te wachten. Verderop, op de berm, zaten schoolkinderen in het hoge gras tussen de boterbloemen baldadig naar de voorbijrijdende trein te wuiven. In een tuin in de buitenwijken stond een vrouw die de was ophing, tussen de lakens en onderbroekjes door mistroostig naar de trein te kijken.

Eva was bezeten van de gedachte aan dit zonovergoten landschap waar een trein doorheen schoot waarin zij zat, en aan alle blikken die, verderop of dichtbij, op dit ogenblik in dit landschap waren gericht op deze trein waarin zij zat. Maar nog veel meer bekekte haar de gedachte dat zij op dit ogenblik normalerwijze niet in deze trein zou hebben gezeten, en dat dit niets zou hebben veranderd aan dit landschap, noch aan de blikken van alle mensen, die ook dan niet zouden hebben geweten dat iemand als zij op deze trein had kunnen zitten.

Ze weten niet, dacht ze, terwijl ze even slikken moest, ze weten niet.